

Bilten

Broj 23, novembar 2012. godine

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

USTANOVA ZA UNAPREĐENJE EKONOMSKE, NAUČNO-TEHNIČKE,
KULTURNE I SPORTSKE SARADNJE IZMEĐU REPUBLIKE SRPSKE
I REPUBLIKE SRBIJE

IZDVAJAMO

ZUNSR: KNJIŽEVNA NAGRADA "ZLATNA SOVA"

PROJEKTI: POSLOVNA ZONA "LIPOVA GREDA"

EKO-CENTAR "LJEKARICE"

OPŠTINE RS: DERVENTA

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE U SRBIJI

Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija

Tel: 00 381 11 324 6633

Faks: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs

Sadržaj

U fokusu

“Zlatna sova” za najbolji neobjavljen roman	3
--	---

Nauka

Održan drugi Festival nauke u RS.	5
--	---

Projekti

Poslovna zona “Lipova Greda”	7
--	---

Turizam

Eko centar “Ljekarice”	10
----------------------------------	----

Opštine RS

Derventa	13
--------------------	----

U fokusu

“Zlatna sova” za najbolji neobjavljen roman

Povodom 20 godina postojanja i rada Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Republike Srpske objavio je konkurs za najbolji neobjavljen roman. Na konkurs mogu da se prijave svi pisci sa ijekavsko-ekavskog govornog područja pod uslovom da rukopis romana nikada nije objavljivao. Konkurs je otvoren do Đurđevdana naredne godine, a nagrađeni roman će, kako je planirano, biti objavljen do Banjalučkog sajma knjiga. Romane koji pristignu na konkurs ocjenjivaće žiri u čijem su sastavu književnici, profesori književnosti i književni kritičari. „Zlatna sova“ obuhvata povelju, objavljivanje djela i novčanu nagradu u iznosu od 15.000 KM.

Miroslava Jankovića, izvršnog urednika za izdavačku djelatnost Zavoda pitati smo zašto takvih inicijativa nije bilo više i ranije u Republici Srpskoj?

Što se tiče Zavoda, on se godinama izdavački dokazivao na štampanju udžbenika, što je njegova osnovna zadaća, ali smo posljednjih godina uspjeli da taj osnovni posao “uglavimo” u rokove, podi-

gnemo na zavidan nivo i da tako “kupimo” vrijeme za veći angažman na izdavanju beletrističke literature. Zavod danas i kadrovski i tehnološki može da se prihvata ovakvih zahtjevnih izdavačkih poslova. A zašto nema velikih književnih konkursa u RS, morate pitati druge izdavače. Zavod je najveći izdavač u RS i normalno je da ovaj “zaokret” krene od njega.

U Banjaluci već duže postoji nagrada za književnost “Kočićevo pero” koja je opšteg tipa, ali se najčešće dodjeljuje romanopiscima i to sa šireg područja srpskog jezika. Šta biste istakli kao komparativnu specifičnost “Zlatne sove”?

Ako ste mislili da će nam nagrada “Kočićevo pero” biti konkurencija – neće. To je nagrada za već objavljen roman. Specifičnost naše “Zlatne sove” je ta što će nagraditi neobjavljen rukopis, što će nagraditi još dva visokoocijenjena rukopisa njihovim objavljivanjem, odnosno ostaviti žiriju pravo da još prema svome nahođenju preporuči Zavodu otkup

određenog broja dobrih rukopisa. Dakle, “Zlatna sova” će pokrenuti i dobro protesti našu književnu scenu. Bar se tako nadamo.

U propozicijama konkursa za roman godine stoji da se računa na pisce iz Srpske i Srbije. Istovremeno, kaže se da su to autori koji pišu na ekavsko-ijekavskom srpskom jeziku. Ne znači li to onda da mogu da konkurišu i književni stvaraoci koji žive i rade u Crnoj Gori, Hrvatskoj i u dijaspori, odnosno svi koji se služe srpskim jezikom?

Odrednica da se na konkurs mogu javiti “autori koji pišu na ekavsko-ijekavskom govoru srpskog jezika” znači da svakako računamo na autore koji žive izvan granica RS i Srbije, na one koji žive i u Hrvatskoj, Crnoj Gori, Makedoniji, FBiH, dijaspori... a pišu na srpskom jeziku i tako

U fokusu

pripadaju srpskom književnom miljeu.

Vaša izdavačka kuća, pored "Zlatne sove", najavljuje i niz nagradnih konkursa za poeziju, pripovjetke, književnu kritiku i sl. Da li aktuelni obim i kvalitet književne produkcije u RS već odgvara tako velikoj ponudi nagrada ili, naprotiv, one treba da posluže prije svega kao podsticaj?

Da posluži prije svega kao podsticaj piscima iz Republike Srpske, koji su opet možda i najznačajniji promotori najvećih vrijednosti nacionalnog duha. Tim nagradama za pojedine literarne žanrove želimo da im udahnemo volju za radom, takmičenjem i životom uopšte u ovim teškim i depresivnim vremenima. Te nagrade će biti isključivo dodjeljivane piscima koji žive i rade na području Republike Srpske.

Novčani dio nagrade "Zlatna sova" je relativno visok u odnosu na književne nagrade ne samo u Srpskoj nego i u Srbiji. Da li postoji opasnost da to privuče najistaknutije srpske pisce iz Beograda, računajući i one porijeklom iz BiH, te da "domaći" manjeiskusne autore potisne prejak konkurencija?

Novčani iznos od 15.000 KM je zaista visok, od njega je čini mi se veći samo iznos

NIN-ove nagrade i mi želimo da njime privučemo najistaknutije pisce srpskog jezika. Želimo najjaču moguću konkurenciju, jer tako će "Zlatna sova" najprije poletjeti u visine... A da li ćemo i dobiti, ostaje da se vidi. Ima tu i objektivnih preprekama

Miroslav Janković

našim očekivanjima: nemaju svi koji bi konkurisali gotovi ili u rukopisu već započet roman, neki su vezani i ugovorima sa svojim izdavačima i pišu samo za njih. Ipak, nadamo se dobrom rukopisu na konkursu.

Zavod je na konferenciji za novinare najavio veliki zaokret u izdavačkoj produkciji. Da li to znači da će u izdavačkom planu za ovu i naredne godine udžbenici biti samo dio vaše ukupne produkcije?

Udžbenici ostaju naš osnovni i najvažniji posao a beletrističko izdavaštvo visokog ranga sljedeći cilj, jer, ponavljam, Zavod ima i snagu i želju da se upusti u ovu novu izdavačku produkciju.

U vremenu ekonomske krize kada se mnogi projekti krešu i odlaze, a kultura je obično prva na udaru, ambiciozni planovi Zavoda za udžbenike RS djeluju kao veliko osvježenje i ohrabrenje. Šta stoji iza toga?

Da ovaj naš konkurs djeluje kao osvježenje na kulturnom planu RS i šire. Iza toga stoji naša najplemenitija i najpoštenija namjera da pomognemo „prvi stub“ kulture svakog naroda – književnost. Želimo da proizvedemo makar jednu dobru knjigu godišnje, koja će odjeknuti i o kojoj će se pričati. Dobra knjiga nema cijenu.

Najbolji primjer za to u našoj kulturi je Ivo Andrić, na čijoj se Nobelovoj nagradi i njenom sjaju „grije“ i osvjetljava sva naša kultura (ne samo literatura) evo već pola stoljeća.

Nauka

Održan drugi Festival nauke u Republici Srpskoj

Pod motom „Naukom do mašte“ u Banjaluci je od 7. do 9. novembra ove godine održan drugi po redu Festival nauke u Republici Srpskoj koji je privukao kako predavače, naučnike i promotere nauke iz cijelog regiona tako i mnogobrojne posjetioce - djecu i odrasle ljubitelje nauke.

Festival je otvorio ministar nauke i tehnologije Republike Srpske, prof. dr Jasmin Komić. Program je bio veoma raznovrstan i vodio je putem, kako su organizatori najavili, od plazmolize do humanoidnog robota. Na Festivalu se predstavilo mnoštvo organizacija koje su aktivno učestvovala u popularizaciji nauke, a među njima su bili i Centar za promociju nauke i Institut „Mihajlo Pupin“ iz Srbije, Savez inovatora Republike Srpske i brojne visokoškolske ustanove iz Republike Srpske koje su organizovale stalne demonstracije. Najveću pažnju posjetilaca privukao je 58 centimetara visok humanoidni robot Nao koga je predstavio Institut Mihajlo Pupin iz Beograda.

U okviru Festivala nauke u Vijećnici Banskog održana su naučno-popularna predavanja, dok je u Tržnom centru „Merkator“ bilo upriličeno „5 minuta sa naučnikom“.

Veliko interesovanje publike privukla su i predavanja održana u Vijećnici Kulturnog centra Banski dvor.

U okviru drugog Festivala nauke ministar nauke i tehnologije Republike Srpske prof. dr Jasmin Komić otvorio

je, zajedno sa predsjednikom Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske (ANURS) akademikom Rajkom Kuzmanovićem, Laboratoriju za solarnu elektranu u ANURS koja je rezultat višegodišnjeg rada na naučnoistraživačkim

Nauka

projektima iz oblasti alternativnih – obnovljivih izvora energije.

Ovogodišnji festival nauke završen je svečanom akademijom, na kojoj su dodijeljene nagrade za najbolje studente istraživače, najbolju naučnu knjigu, najbolji naučni časopis i najbolju naučno-istraživačku organizaciju.

Elektrotehnički fakultet banjalučkog Univerziteta proglašen je najboljom naučno-istraživačkom organizacijom u Republici Srpskoj u protekloj godini.

Za najbolju naučnu knjigu u Republici Srpskoj pro-

glašena je „Demografski gubici u BiH od 1992. do 2011. godine“ prof. dr Steve Pašalića, a za najbolji naučni časopis „Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu“.

Najbolji studenti istraživači u prvom ciklusu studija su Dejan Radaković u oblasti medicine i Sonja Marković u oblasti muzike, na drugom ciklusu Miodrag Vidaković u matematici i inženjerstvu, dok je na trećem ciklusu studija priznanje pripalo Vladimiru Kovaču u oblasti vizuelne komunikacije i arhitektonske grafike.

Ministar nauke i tehnologije Republike Srpske prof. dr Jasmin Komić istakao je da je velika posjećenost u tri dana festivala pokazala da je on ispunio cilj podizanja svijesti o značaju nauke u društvu i da je njegova poruka shvaćena na pravi način.

Projekti

Poslovna zona „Lipova Greda”

Opština Kozarska Dubica je formirala poslovnu zonu na lokaciji „Lipova Greda” - Draksenić ukupne površine od 69 ha.

Poslovna zona „Lipova Greda” je smještena obostrano uz magistralni put Kozarska Dubica - Gradiška i udaljena svega 10 km od graničnog prelaza Donja Gradina - Jasenovac (Hrvatska).

Autoput Zagreb-Beograd nalazi se na samo 19 km udaljenosti i povezuje zonu sa svim većim centrima u regiji i dalje u Evropi (Zagreb 100 km, Beograd 322 km, Ljubljana 267 km).

Blizina plovne rijeke Save, lokaciju čini dodatno interesantnom zbog mogućnosti plovne veze sa Evropom.

Opremljenost

Poslovna zona predviđena je za izgradnju industrijskih postrojenja male i srednje veličine za djelatnost proizvodnje i obrade, kao i za razvoj svih vrsta obrta i uslužnih objekata, hladnjača i skladišta za različite namjene.

Investitorima u poslovnoj zoni „Lipova Greda” je obezbjeđena kompletna putna infrastruktura, priključak

na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, te priključak na elektro i telekomunikacionu mrežu.

U prvoj fazi izgradnje infrastrukture u poslovnoj zoni, uloženo je 1,2 miliona KM.

Završeni su infrastrukturni radovi na pristupnim ulicama u sklopu zone, izgrađena je dvostruka kanalizacijska mreža za oborinske i otpadne vode i kompletna vodovodna mreža.

U saradnji sa Elektrokrajinom je instalirana trafostanica kapaciteta 1 MW čime je omogućen priključak električne energije investito-

Projekti

rima u poslovnoj zoni „Lipova Greda“.

Ponuda

Investitoru je do parcele obezbjeđena sva potrebna infrastruktura (kanalizacija i poseban odvod industrijskih i oborinskih voda, voda, struja, optički kablovi za telefon i internet) uz napomenu da konkretno priključenje investitor pojedinačno ugovara sa pružaocima usluga.

Obezbijeđen je pojedinačan pristup svakom investitoru i aktivna pomoć pri pripremi potrebne dokumentacije.

Cijena zemljišta unutar poslovne zone iznosi 4,50 €/m² uz mogućnost davanja popusta na cijenu, zavisno od broja novoformiranih radnih mjesta, iznosa investicije i vrste djelatnosti. Investitor dobija zemljište u trajno vlasništvo.

Nakanda za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko iznosi 1 evro/m² uz mogućnost da se investitor oslobodi plaćanja ove naknade za određene investicije.

Obaveze investitora prema opštini Kozarska Dubica su plaćanje komunalija i građevinske rente koji ukupno do dobijanja upotrebne dozvole iznose 1,50-2,00 €/m² izgrađenog građevinskog prostora.

Posebna prednost poslovne zone „Lipova Greda“ je rješenje pitanje vlasništva jer je opština Kozarska Dubica 100% vlasnik zemljišta u poslovnoj zoni, čime se skraćuju sve procedure prilikom prodaje i izdavanja potrebne dokumentacije.

Maksimalno su skraćene sve procedure oko izdavanja potrebnih dozvola i do izdavanja građevinske dozvole potrebno je maksimalno 90 dana.

Raspoloživi resursi

Kvalifikovani radnici mašinske, drvoprerađivačke, tekstilne struke i ostalih proizvodnih zanimanja kao i visokokvalifikovani kadrovi različitih usmjerenja.

Podrška lokalne uprave

Opština Kozarska Dubica je umanjila cijenu plaćanja komunalija i građevinske rente 50 % za objekte u poslovnoj zoni Lipova Greda.

Usluge investitorima:

- Usluge na jednom mjestu;
- Ubrzane procedure registracije, izdavanja dozvola i rješenja na lokalnom nivou;
- Podrška u postupku dobijanja različitih dozvola, na višim nivoima;
- Informacije o zakonima i propisima relevantnim za investitore;
- Brzi odgovori na specifične zahtjeve;

Projekti

- Informisanje o podsticajima i pomoć pri njihovoj realizaciji;
- Podrška realizaciji specifičnih projekata;
- Postprojektne usluge;

Na utvrđenu cijenu zemljišta od 4,50 €/m² investitorima obezbijeđeni su i popusti.

Opština Kozarska Dubica investitorima prilikom ulaska u Poslovnu zonu može dati popust, i to :

prema broju novozaposlenih radnika

- broj novozaposlenih radnika od 30 do 50 - 10 %
- broj novozaposlenih radnika od 51 do 100 - 20 %
- broj novozaposlenih radnika od 101 do 150 - 30 %

- broj novozaposlenih radnika preko 150 - 40 %

prema vrijednosti investicije

- investicija od 2.000.000 KM do 4.000.000 KM - 5 %
- investicija od 4.000.000 KM do 6.000.000 KM - 10 %
- investicija od 6.000.000 KM do 8.000.000 KM - 15 %
- investicija preko 8.000.000 KM - 20 %

Investitor koji namjerava da pokrene pogon za prerađu poljoprivrednih proizvoda koji će angažovati lokalne poljoprivredne proizvođače na kooperantskoj osnovi 30 %

Konačna kupoprodajna cijena građevinskog zemljišta utvrđuje se tako da će se investitoru izvršiti umanjeње

ponuđene cijene za odobreni kumulativni iznos popusta.

Uslovi za posrednike

Posrednik čijim je posredovanjem zaključen ugovor o kupoprodaji građevinskog zemljišta u Poslovnoj zoni ima pravo na naknadu za posredovanje u visini od 20% od kupoprodajne cijene.

Ugovorom o posredovanju Opština će se obavezati da će isplatiti naknadu svakom posredniku čije će posredovanje dovesti do zaključenja ugovor o kupoprodaji građevinskog zemljišta u Poslovnoj zoni.

Opština se ne može ugovorom o posredovanju obavezati samo prema jednom isključivom posredniku.

Turizam

Eko centar “Ljekarice”

Eko-centar „Ljekarice“ se nalazi kod Omarske, na tri-desetak kilometara zapadno od Banjaluke u pravcu Prijedora.

Vlasnik Dragomir Lončar još početkom 90-ih godina na terenima današnjeg Eko-centra počeo sa vikendicom i dva jezera, da bi, svake godine dodavao novi sadržaj i danas ovu oazu ljepote pretvorio u eko centar namijenjen aktivnom odmoru sa deset jezera i

dva bazena, kampom i sportskim terenima koji služe za sportski ribolov, razne sportove na zemlji i vodi i kupanje, u netaknutoj prirodi sa gotovo svim potrebnim turističkim sadržajima. Centar je za posjetioce pripremljen i otvoren prije devet godina, a broj posjetilaca se vremenom povećavao. Centar je u posljednjih nekoliko godina postao najatraktivnija turistička destinacija u Potkozarju. Na 30

hektara prostora centar može ugostiti 5.000 posjetilaca.

Prirodni faktori

Povoljna klima, darežljivost prirode, jezera, izvori, potoci i rijeke, livade, šumski proplanci, brežuljci su dio ponude Centra koju treba vidjeti i doživjeti. Oko samog Centra nalazi se pojas crnogorične šume, dok se u njegovoj široj okolini nalaze nepregledna

Turizam

prostranstva bjelogorične šume sa brojnim proplancima. Mnogobrojni izvori i potoci bogati su riječnim rakovima, školjkama i ribom. Posjeticima su na raspolaganju brojni šumski putevi i staze. Tu leži čitavo bogatsvo ljekovitog bilja, gljiva i šumskih plodova. Brojna mjesta na ovom predjelu uređena su za samostalno pripremanje jela sa roštilja, uživanje u hladovini i odmor od svakodnevnih briga. Poslije gradske buke šuštanje lišća i ostali zvuci šume su pravo osvježenje za posjetioce.

Kupalište

Plivanje i razni vidovi rekreacije na vodi su sastavni dio turističke ponude

Eko- centra „Ljekarice“. Od 10 postojećih jezera jedno je posebno uređeno za kupanje. Sa prvim danima juna bazeni u Eko- centru „Ljekarice“ su otvoreni za kupanje spremni da ugoste sve ljubitelje odmora u prirodi, kao i đačke jednodnevne ekskurzije.

Sportski tereni

U skladu sa osnovnom vizijom Eko centra „Ljekarice“ da se modernom čovjeku ponudi zdravo prirodno okruženje i zdrav način života, u sastavu centra se nalaze mnogi improvizovani sportski tereni, trim staza, kao i netaknuta priroda. Šetnja u prirodi je veoma važna za posjetioce svih generacija, za zdrave

i one slabijeg zdravlja i predstavlja jednostavan i veoma efikasan vid aktivnog odmora.

Restoran

U restoranu Eko centra „Ljekarice“ gosti uživaju u specijalitetima kuće, velikom izboru raznih pića u prirodnom okruženju. Razne čorbe, jela ispod sača, pečenje sa ražnja i domaća jela sa ovih prostora pripremaju se na tradicionalan način.

Kampovanje

Kamping-prostor Centra omogućuje svojim posjetiocima da se slobodno prepuste odmoru. Smještajem u kampu posjetioци pojačavaju

Turizam

okrepljujući efekat boravka u prirodi jer imaju mogućnost da uspostave veoma prisan kontakt sa prirodnim okruženjem. Kamping-prostor se redovno održava, tako da nema opasnosti od povreda, zmija i sl. što zna praviti probleme u prirodi.

Lov i Ribolov

Sastavni dio ponude Eko centra „Ljekarice“ su i lov i ribolov. Jezera su bogata ribom, a šume pernatom i dlakavom divljači. Lov na fazane, divlje patke, zečeve, lisice, divlje svinje, srne i vukove ima mnogo svojih obožavalaca.

Hotel

U izgradnji je hotel sa sljedećim sadržajima.

Ugostiteljski kapaciteti:

- restoran (200 mjesta),
- bašta (800 mjesta),
- mini bar,
- banket sala (200 mjesta),
- mogućnost spajanja tri sale (konferencijska sala I i II i banket sala) u jednu salu sa 400 mjesta.

Smještajni kapaciteti:

- 13 soba (2 jednokrevetne, 7 dvokrevetnih i 4 trokrevetne),
- 2 apartmana.

Poslovni kapaciteti:

- konferencijska sala I (100 mjesta),

- konferencijska sala II (30 mjesta),
- poslovni salon (30 mjesta).

Ostali sadržaji:

recepција,
teretana i wellness i
frizerski salon

U planu je još i izgradnja bungalova u kojima će biti 40 ležajeva, te omladinski kamp sa smještajnim kapacitetima od 200 kreveta za školu u prirodi i sportski kompleks, kao i izgradnja etno sela sa etno zbirkom starina iz 18. i 19. vijeka.

Opštine RS

Derventa

Područje opštine Derventa prostire se između niskih planina Motajice na sjeverozapadu, Vučjaka na sjeveroistoku i Krnjina na jugozapadu. Krajnju sjeverozapadnu granicu opštine čini rijeka Sava, što je ujedno i granica Republike Srpske sa Republikom Hrvatskom.

nalazi oko 10% od ukupne površine teritorije opštine.

Derventska opština se, dakle, nalazi na sjeveru Republike Srpske i graniči sa opštinama: Brod, Modriča, Doboj, Prnjavor i Srbac. Površina opštine Derventa iznosi 517 kvadratnih kilometara.

Grad Derventa je 40 km

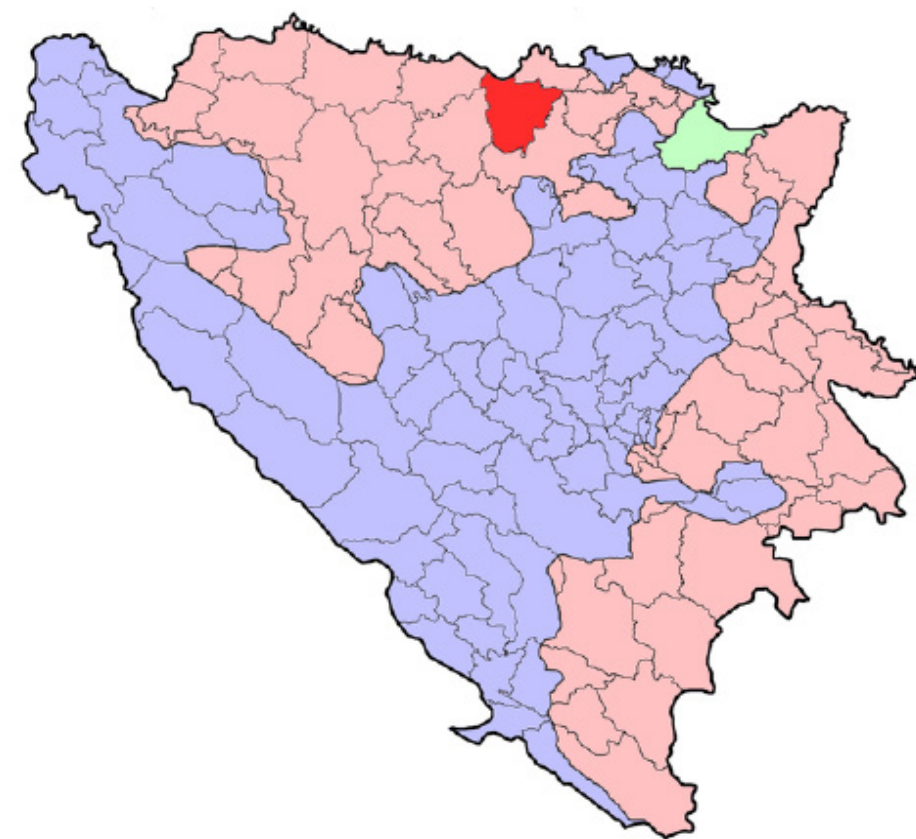

udaljenosti od Beograda, Zagreba i Sarajeva, cca 200 kilometara.

Klima

Za područje opštine Derventa se može reći da ima umjereno-kontinentalnu klimu, konkretnije izmijenjeno-panonsku klimu (kao podtip). Uticaj panonske klime sa sjevera (podtip umjereno-kontinentalne klime) ublažen je brdovitošću i šumovitošću predjela, tako da su ljeta nešto svježija, a zime nešto hladnije u odnosu na panonsku ravnicu. Prisutni su i česti prodori vlažnog vazduha pod uticajem zapadnih vjetrova.

Prosječna temperatura najtoplijeg mjeseca jula iznosi 20,5 °C. Zime su većinom umjereno hladne. Prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca januara iznosi -3,3 °C. Godišnje kolebanje temperature je oko 24 °C. Prosječna godišnja temperatura je nešto malo viša od 10 °C. Jeseni i proljeća su približno topla.

Gledano u cjelini, područje opštine je pretežno brežuljkasto, osim uske ravnice uz rijeku Ukrinu, gdje se

udaljen od Doboja, 23 km od Broda, 35 km od Prnjavora, a od Banjaluke 85 km. Zanimljiv podatak predstavlja činjenica da je Derventa na podjednakoj

Opštine RS

Derventa nad Ukrainom

Vjetrovi na području Dervente su slabi i rijetki. Jačina vjetrova po Boforovoj skali iznosi prosječno od 2,5 do 3. Najviše vjetrova duva iz pravca sjeveroistoka 24%, sa istoka 20%, zatim sjeverozapada 18%.

PRIRODNI RESURSI

Zemljište

Zemljište je osnovni prirodni resurs na kome većina stanovništva opštine temelji svoju egzistenciju, i važno je spomenuti da je zemljište još uvijek očuvano od zagađenja. Poljoprivredno zemljište je

prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa, temelj poljoprivredne proizvodnje i proizvodnje hrane za čovjeka i njegove potrebe.

Na području ruralnog dijela opštine Derventa prisutno je 38.825 posjednika zemljišta, sa 61.235 poljoprivredne parcele i 35.671 ha ukupnih poljoprivrednih površina

U pogledu boniteta (kvaliteta) zemljišta, 26,7% područja opštine čini zemljište od I - IV klase, koje predstavlja kvalitetno poljoprivredno zemljište, a 73,3% zemljište od V - VII klase.

Poljoprivredno zemljište površine od oko 35.671

ha raspoređeno je na privatno i državno vlasništvo, pod privatnim je oko 34.198 ha ili 96,37%, a u državnoj svojini 1.473 ha površine ili 3,63%. Obradivog poljoprivrednog zemljišta je oko 34.803 ha, od čega je u privatnoj svojini oko 33.720 ha ili 96,88 %, a u državnoj oko 1.083 ha ili 3,12 %.

Vode

Prostor opštine Derventa po godišnjoj raspodjeli padavina spada u sušnija područja, ali, s obzirom na zastupljenu ravnomjernost padavina i povoljan geološki, geomorfološki i floristički sastav, hidro-

Opštine RS

Zgrada opštine Derventa

grafska mreža ovog područja je dobro razvijena. Vode ovog područja pripadaju crnomorskom slivu.

Prema podacima iz vodomjerne stanice u Derventi najveći vodostaji na rijeci Ukrini zabilježeni su u martu, aprilu i maju, a zatim u novembru. Ovi podaci nam govore da Ukrina ima nivalno - pluvijalni režim, što znači da je udio snijega u hranjenju rijeke veći nego udio kišnice. Tačnije, maksimum u proljetnim mjesecima uslovljen je otapanjem snijega i pojačan je proljetnim kišama (čime je nivalni faktor donekle

relativizovan), a sekundarni maksimum u mjesecu novembru prouzrokovao je jesenjim kišama.

Rijeka Ukrina

Glavni vodotok na području opštine Derventa je rijeka Ukrina. Ona nastaje od Velike i Male Ukrine sa ukupnim slivnim područjem od oko 1516 km². Rijeka Ukrina se svrstava u vodotok druge kategorije, što znači da se te vode mogu koristiti za kupanje, rekreaciju, sportove na vodi, gajenje ribe, a uz odgo-

varajuću obradu i u prehrambenoj industriji i za piće.

Dužina glavnog toka - od Kulaša, gdje se ove dvije rijeke sastaju, pa do ušća u Savu (kod Koraća) - iznosi oko 85 kilometara. Rijeka Ukrina kroz opštinu Derventa protiče u dužini od 37 km. Dužina toka od izvora Velike Ukrine (na planini Uzlomac) pa do ušća u Savu iznosi 119 kilometara. Prema tome, Ukrina je najduža autohtona rijeka u Republici Srpskoj.

Rječica Lupljanica, desna pritoka Ukrine, doživjela je izrazitije smanjenje proticaja.

Opštine RS

Trg pravoslavlja

To je najvjerojatnije prouzrokovano krčenjem nekadašnje šume Bajkovac, koja je pretvorena u oranične površine. Derventa se morala orijentisati na nove izvore vode i 1971. godine u vodovodni sistem uvedeno je novo izвориšte u Koraću. Tokom ratnih dejstava 1992. godine, derventski vodovod je u značajnijoj mjerirazoren. Nakon rata, uz pomoć vlada Norveške i Švedske, prišlo se sanaciji vodosistema. Danas se grad i predgrađa snadbijevaju vodom sa tri crpilišta - Koraće, Lupljanica i Bilića vrelo.

Na području derventske opštine postoji i veći broj po-

toka, kao što su Agićki potok, Vukovija, Žirovina, Gakovac, Glavninac, Derventski potok i drugi. Oni nemaju većeg hidrološkog značaja, dok su oni u gradskim i prigradskim naseljima zapušteni i gotovo pretvoreni u kanalizacione kolektore. Prvi i osnovni potencijal rijeke Ukrine je sama njena voda koja je obogaćena veoma raznovrsnim ribljim fondom. Vodu rijeke Ukrine iskorištavaju i dva ribnjaka u Prnjavoru i Brodu. Rijeka Ukrina je poznata po pojavi takozvanog cvjetanja rijeke Ukrine čime se može pohvaliti veoma mali broj rijeka u svijetu.

Iskorištavanje rijeke Ukrine ogleda se i u eksploataciji šljunčanog materijala iz vodotoka koji prije svega služi za nasipanje puteva. Opština Derventa pokazuje veliko interesovanje za rijeku Ukrinu i plan je da se svi potencijali uvežu i uključe u zaštitu i očuvanje rijeke. Najviše energije biće usmjereno na očuvanje eko-sistema, uređenje i kontrolu iskorištavanja pomenu-tih potencijala, a posebno na podizanje nivoa svijesti građana opštine Derventa.

Opštine RS

Rijeka Ukrina zimi

Šume

Šume i šumska zemljišta zbog svojih opštekorisnih funkcija i privrednog značaja su dobra od opšteg interesa i kao takvi zaslužuju i uživaju posebnu brigu. Gazdovanje šumama (zaštita šuma od svih vrsta šteta, uzgajanje šuma, korištenje šuma i šumskog zemljišta, izgradnja i održavanje šumskih komunikacija i unapređenje svih korisnih funkcija šuma) ostvaruje se pod uslovima i na način utvrđen Zakonom o šumama, Zakonom o zaštiti bilja, Zakonom o sjemenu i sadnom materi-

jalu, podzakonskim aktima (uredbe, pravilnici, uputstva šumsko-privrednim osnovama, izvedbenim projektima i ostalim aktima koji imaju zakonsku osnovu).

Od pravilne i stručne realizacije šumsko-privredne osnove i projekata za izvođenje zavisi i uspjehnost gazdovanja šumama, očuvanost i unapređenje opšte funkcije šuma, povećanje prirasta, trajnost gazdovanja, a samim tim prevođenje svih kategorija šuma u što kvalitetnije i produktivnije šumske komplekse

Nadzor nad gazdovanjem šumama, kao i izvršenje struč-

nih usluga u ovoj oblasti te vršenje kontrola u svim segmentima šumarstva vrši Republička inspekcija za šumarstvo. U okviru administrativnih granica opštine Derventa. Korisnik državnih šuma je Javno preduzeće šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac, Šumsko gazdinstvo Doboj i Šumska uprava Derventa, koje je izvršilac stručno-tehničkih poslova u šumama u privatnoj svojini.

Opštine RS

Ispaša na otavi

INFRASTRUKTURA

Vodovodna mreža

U Derventi djeluje akcionarsko društvo „Komunalac“ koje je glavni operater vodovodnog sistema. Ukupan broj zaposlenih je 42. U vodosnabdijevanju Dervente zastupljeni su sljedeći tipovi vodovodnog sistema: potisni, gravitacioni i kombinovani, pri čemu je kombinovani sistem najzastupljeniji (preko 90% domaćinstava). Na vodovodni sistem priključeno je ukupno 5.349 domaćinstava. Izvorišta koja se koriste za snabdjevanje Dervente su „Koraće“, 30 l/s, „Bilića Vrelo“, 27,5 l/s i

„Lupljanica“, 17 l/s. Svi vodozahvati izvorišta su bunari.

Putevi

Prema Prostornom planu Republike Srpske predviđena je izgradnja željezničke pruge Brod - Modriča, koja će prolaziti preko teritorije opštine Derventa.

Izgradnjom „Koridora 5-C“ koji će prolaziti u blizini opštine i brzog puta Banjaluka - Doboj koji će prolaziti kroz samu teritoriju opštine, Derventa će povećati svoj saobraćajni značaj i kapacitet na području Republike Srpske i šire regije.

Dijelovi magistralnih puteva koji prolaze kroz opštinu Derventa su:

- M-14.1 Derventa - Trstenci, 16.450,00 metara,
- M-16L Derventa - Tromeda, 10.563,00 metara,
- M-17.2 Derventa - Brod, 12.200,00 metara i
- M-17.2 Derventa - Brezici, 16.628,00 metara.

Dijelovi regionalnih puteva koji prolaze kroz opštinu Derventa su:

- R 472 - Polje - Podnovlje, 16.960,00 metara i
- R 474 - Živinice - Mišinci, 10.247,00 metara.

Opštine RS

PRIVREDA

Prije posljednjeg rata Derventa se svrstavala u gornji dio srednje razvijenih opština u Bosni i Hercegovini. U industriji tekstila, kože i obuće, crne metalurgije i metaloprivrede, poljoprivredneoj proizvodnji, građevinarstvu, grafičkoj industriji i drugim pratećim djelatnostima bilo je oko 13.500 zaposlenih.

Tekstilna industrija „Ukrina“ sa devedeset godina dugom tradicijom u proizvodnji tkanina i pletenina sa ubačenom potkom, 1991. godine dostigla je proizvodnju od 10 miliona kvadratnih metara tkanine, a proizvođene su i zaštitna oprema, kuhinjska galanterija i posteljina.

Fabrika šavnih cijevi „Unis“ imala je prije rata godišnju proizvodnju od 40 hiljada tona cijevi, cjevnih elemenata i proizvoda finalne prerade.

U Fabrici obuće „Demos“ prije rata dnevno je proizvođeno 15 hiljada pari obuće, od čega je oko 90 odsto bilo namijenjeno za izvoz.

Derventska privreda danas, kao i prije rata, postaje prepoznatljiva prije svega po obučarskoj i metalskoj industriji, a na putu je rehabilitacija i proizvodnje tekstila.

Pored toga, sve razvijena je trgovina, te razne usluge i zanatske djelatnosti.

I sada u obučarskoj industriji, koja nastavlja tradiciju derventskih obučara, radi polovina radnika zaposlenih u proizvodnim djelatnostima, a firme poput „Sanina“, „Ba-

ja kompani“, svoje proizvode prodaju na inostranom tržištu.

U oblasti metalske industrije, Fabrika cijevi „Unis“ dostigla je predratni nivo proizvodnje, a i dalje širi proizvodni asortiman i zapošljava nove radnike.

U proizvodnim pogonima bivših fabrika iz ove grane, kao što su „Mehanika“ i „Tehnorad“, proizvodnja se odvija u iznajmljenim poslovnim prostorima od strane derventskih preduzetnika i njihovih poslovnih partnera. U oblasti metalske industrije ističe se veći broj privatnih preduzetnika, kao što su „Stil Mehani-ka“, „DN kompani“, „Iso teč“, „Metalac MBM“, „Al-M“ i „Jaguar“ koji ostvaruju značajnu proizvodnju, a trenutno zapošljavaju oko 300 radnika. Zna-tan dio proizvodnje plasiraju na inostrano tržište.

Izražena je potreba za dodatnim ulaganjem kapitala u derventskim preduzećima. Značajne su mogućnosti povećanja proizvodnje i širenja proizvodnih programa u akcionarskim društvima, ali i privatnim preduzećima koja su komplementarna većim industrijskim kapacitetima i dopunjuju njihove proizvodne programe.

Na području opštine posluje i 765 samostalnih privrednika. U okviru samostalnih djelatnosti najviše je trgovačkih radnji – 246, zatim zanatskih – 239, te ugostiteljskih – 188, i manji broj radnji za uslužne djelatnosti.

Trenutno je u Derventi zaposleno oko 6.500 radnika, od čega najviše u privatnim

preduzećima – oko 3 hiljade, zatim u državnim ustanovama i javnim preduzećima – oko 1.700, te u akcionarskim društvima – oko 800 i u samostalnim radnjama – oko 1200.

Derventska privreda je sve više izvezno orjentisana, a neke firme skoro kompletnu proizvodnju plasiraju na strano tržište. Po izveznim rezultatima, Derventa zauzima prvo mjesto na području dobojske regije, a nalazi se u samom vrhu među najboljim izveznicima iz RS.

Prerađivački kapaciteti u metalskoj industriji

- „Steel Mehani-ka“, d.o.o. Derventa
- „Metalprom NB“ d.o.o. Derventa
- Fabrika cijevi „UNIS“ a.d. Derventa
- Metalac BMB, d.o.o. Derventa

Prerađivački kapaciteti u obučarskoj industriji

- „SANINO“ d.o.o., Fabrika obuće Derventa
- „VENETO SHOES“ d.o.o. Derventa
- OSTALO
- „MREŽA NETWORK“ d.o.o. Derventa
- „GATARIĆ“ d.o.o. Derventa Trgovina
- „INTERPROM“ d.o.o. Derventa
- „FRUCTA TRADE“ d.o.o. Derventa

Poljoprivreda

Područje opštine Derventa s nadmorskom visinom od 150 do 300 metara, povoljnom konfiguracijom zemljišta

Opštine RS

Manastir u Donjoj Bišnji

i umjereno-kontinentalnom klimom pogodno je za razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Struktura ratarske proizvodnje pokazuje potpunu dominaciju proizvodnje za svoje potrebe. Na području opštine Derventa trenutno je zasijano oko 12.277 ha površine zemljišta. Proizvodnja kukuruza, ječma, zob, soje, tritikalea

i krmnog bilja u cjelosti je namijenjena reprodukcionalnoj potrošnji u stočarstvu.

Dominantna kultura u regionu je kukuruz koji je zastupljen sa oko 45% od ukupne sjetvene površine na području opštine, sa prosječnim prinomom od oko 6,0 t/ha. Tradicionalno, uz manje ostvarene prinose od oko 4,0 t/ha,

zastupljena je pšenica sa oko 21% sjetvenih površina. U posljednjih nekoliko godina velika pažnja je posvećena sjetvi tritikalea, koji se pokazao kao kultura koji će zauzeti važno mjesto u ratarskoj proizvodnji za ishranu stoke. Površine pod ovom kulturom zauzimaju oko 8 % ukupnih sjetvenih površina.

Stočarstvo

Stočarstvo spada među najznačajnije faktore razvoja poljoprivredne proizvodnje. Statistički pokazatelji nam govore da postoji tendencija ubrzanog kvalitativnog i kvantitativnog rasta stočnog fonda na području opštine.

Zaštitom stočnog fonda na području opštine bave se A.D. Veterinarska stanica sa dvije državne i četiri privatne veterinarske ambulante koje pokrivaju teritoriju opštine.

Govedarstvo po ekonomskom značaju zauzima prvo mjesto u stočarstvu. Proizvodnja mlijeka okreće se sve veći broj poljoprivrednih domaćinstava jer jedino proizvodnja mlijeka ima tržišni karakter. Trenutno dostignuti godišnji nivo otkupa svježeg mlijeka iznosi oko 6.000.000 litara. Na području opštine ima oko 4.500 komada muznih grla, a najzastupljenije je goveče tipa simentalca (preko 80 %), a manje su zastupljeni crveni i crni holštajn i ostala ukrštena goveda.

U svinjogojstvu su trenutno najzastupljenije pasmine landras, pijetren i u manjem broju jorkšir. Ova proizvodnja

Opštine RS

je ekstenzivnog karaktera, premda u svinjogojstvu postoje veće mogućnosti razvoja poljoprivrede zbog mogućeg bržeg povećanja prirasta. Poljoprivrednici se teže odlučuju za ovu proizvodnju bez obzira na kratki uzgojni interval. To je odraz nedostatka obrtnog kapitala za nabavku kvalitetnog rasnog sastava, gubitka tržišta, ali i zbog manje potražnje za skupim mesom kao što je svinjetina. Na području opštine ima oko 14.000 svinja u fazi reprodukcije i podmlatka.

Peradarstvo zauzima značajno mjesto u stočarstvu, na samo zbog velikog broja instaliranih kapaciteta, nego i zbog povećane potrošnje živinskog mesa i jaja. Prema zadnjim podacima na području opštine ima oko 60 objekata za tov pilića kapaciteta oko 300.000 komada u jednom turnusu.

Ovčarstvo je grana stočarstva u kojoj u budućem periodu treba očekivati povećanu stopu razvoja, a bazirala bi se na iskorišćavanju velikih neobrađenih poljoprivrednih površina na području opštine. Ovoj grani treba dati prioritet zbog malih investicionih zahvata i velike potražnje za ovčijim mesom.

OBRAZOVANJE

Danas u derventskoj opštini rade četiri centralne osnovne škole. To su dvije gradske osnovne škole - OŠ „Nikola Tesla“, u okviru koje djeluje i osnovna muzička škola i OŠ „19. april“ - zatim - OŠ „Todor Dokić“ u Kalenderov-

cima i OŠ „Đorđo Panzalović“ u Osinji. Postoje planovi da se obnovi rad osnovne škole „Zdravko Čelar“. Na taj način bi se olakšao rad u dvjema postoj većim gradskim osnovnim školama

U Derventi danas rade dvije srednje škole Gimnazija sa tehničkim školama i Srednja stručna škola za radnička zanimanja. U Gimnaziji sa tehničkim školama, pored gimnazije opšteg smijera, učenici se školuju za zanimanja tehničar računarstva, tehničar elektroenergetike, auto električar, električar. U Stručnoj školi za radnička zanimanja učenici se školuju za zanimanja poljoprivredni tehničar, veterinarski tehničar, cvjećar, bravar, automehaničar, instalater, metalorezač, metalostrugar, ekonomski tehničar, poslovno-pravni tehničar, trgovac, trgovinski tehničar, finansijski tehničar, ugostiteljsko-kulinarski tehničar, kuvar, kono-bar, obučar i konfekcionar. U pripremi je otvaranje Srednje građevinske škole.

U okviru Zavoda za slijepa i slabovidna lica „Budućnost“, koji je u Derventi osnovan 1947. godine, postoji osnovno obrazovanje i srednje obrazovanje za slijepe i slabovide učenike.

Učiteljski odsjek Filozofskog fakulteta iz Banjaluke otvorio je u Derventi Studijski program za razrednu nastavu, baziran na tradiciji nekadašnje derventske Učiteljske škole. Takođe, na prostoru opštine Derventa sa radom djeluje i privatni fakultet Visoka škola za primjenjene i pravne nauke

„Prometej“. U planu je otvaranje novih visokoškolskih ustanova.

KULTURA

Od 1. januara 2011. godine u Derventi djeluje JU Centar za kulturu. Objekat u osnovi ima 1.000 m², a ukupna površina prostora je 2.500 m². Građanima i ostalim korisnicima usluga na raspolaganju je velika sala sa pozornicom kapaciteta 400 mjesta i mala sala, kapaciteta 120 mjesta, koja se koristi i kao galerijski prostor. Restoran sa 300 mjesta pogodan je promocije, svadbe i druge vrste svečanosti. Centar raspolaže opremom za prikazivanje filmova, ima više prostorija za organizovanje seminara i predavanja. Takođe, Centar raspolaže i velikom bibliotekom iz vojne oblasti.

Centar za kulturu je stvarni nosilac razvoja kulture na području opštine i praktično svaki drugi dan organizuje se neka kulturna ili manifestacije druge vrste.

Narodna biblioteka „Branko Radičević“ Derventa je namijenjena opštem obrazovanju, informisanju i zadovoljavanju kulturnih potreba stanovništva opštine Derventa. Osnovna djelatnost Biblioteke je bibliotekarstvo, a proširena djelatnost je muzejska.

Sportski centar Derventa pruža dobre uslove za razvoj sporta i sportskih takmičenja, kao i organizovanja i održavanja sajмова.

Najznačajnija kulturna događanja su „Proljeće u

Opštine RS

Derventi“, „Studentsko ljeto“, „Oktobarski dani kulture“ i „Nikoljdanske i Božićne svečanosti“.

Derventa je prepoznatljiva po dugoj tradiciji njegovanja folklora, narodne nošnje, običaja, igre i pjesme.

U Derventi djeluje nekoliko kulturno-umjetničkih društava i udruženja koja su nosioci pomenutih aktivnosti, a to su: SPKD „Prosvjeta“, SKUD „Derventa“, KUDM „Bosiljak“, Književni klub „Vihor“, Udruženje likovnih stvaralaca „ULIKS“, „Savjet mladih – Derventa“, NVO „Duh“, Omladinski centar „Dervent“, moto klub „Gromovnik“, kao i mnogi drugi.

TURIZAM

Saobraćajno-geografski položaj, zajedno sa prirodnim i antropogenim karakteristikama opštine Derventa, pružaju značajne mogućnosti za razvoj različitih vidova turizma, kao što su: tranzitni, manifestacioni, lovni i ribolovni, poslovni i seoski turizam.

Konfiguracija terena i bogatstvo divljači, kao i rasprostranjenost vodnih tokova pružaju povoljne uslove za razvoj lovnog i ribolovnog turizma. Cijela teritorija je bogata divljači niskog lova, a obronci Motajice poznati su po srnećoj divljači. Lovačko društvo „Motajica“ formirano je još 1932. godine, a 1963. godine izgrađena je prva fazanerijska. Na Babinom brdu je danas mode-

ran objekat sa kapacitetom za uzgoj 2.500 fazana godišnje.

Sportsko-ribolovno društvo „Ukrina“, koristi vodne tokove rijeka Ukrine i Save, koje

Milorad Simić, načelnik opštine Derventa

su bogate svim vrstama ribe (smuđ, šaran, štika, babuška, škobalj i dr).

U neposrednoj blizini grada Dervente ističu se nalazišta paleolita na lokalitetima: Čardak, Veliko polje, Gradac i Markovac, ostaci iz Rimsko-antičkog perioda pronađeni su na nekoliko lokaliteta: Crkvine u Kuljenovcima, Ambarine u Detlaku, Kamen u Lupljanici i Markovcu i Krčevine kod Lužana. Ambarine u Detlaku se dovode i u vezu s postojanjem starog manastira, gdje je 1509. godine pisano Jevanđelje, koje se nalazi i čuva u Narodnoj biblioteci rumunske Patrijaršije u Bukureštu.

U Derventi se organizuju razni seminari, poslovni sastanci, stručni skupovi i slično, u prostorijama konferencijske i skupštinske sale opštine Derventa, motela „Dvor“ i Centra za kulturu.

Možemo napomenuti da u Derventi postoje ugostitelj-

ski kapaciteti visokog standarda koje se ogledaju kroz usluge i kapacitete derventskog hotela „Biser“ sa četiri zvjezdice.

Na području opštine Derventa, postoje dobri uslovi za razvoj seoskog turizma - očuvana priroda, čist vazduh, bogato etno-kulturno nasljeđe, gastronomija, mogućnosti za odmor, šetnju i rekreaciju, te blizina kulturno-istorijskih spomenika. Seoski ili tzv. zeleni turizam privlači ljude koji bi voljeli da se odmore od gradske buke i uz tradicionalan način života na selu. To je i način očuvanja tradicije, običaja i starih zanata.

Na Ukrini postoji nekoliko kupališta - gradske plaže Patkovača i Ploče, Prljača u Donjim Ceranima i Rajska dolina u Detlaku.

Saborni i spomen hram Uspenje presvete Bogorodice u Derventi najveća je pravoslavna bogomolja koja je sagrađena u raškom stilu. Ima i kriptu, što je rijetkost kod pravoslavnih crkava, a područje oko crkve nosi ime Trg pravoslavlja. Manastir Donja Bišnja je osvećen na Vidovdan (28. juna) 2006. godine. Od tog datuma, manastir je zabilježio brojne posjete - đačkih ekskurzija i pravoslavnih vjernika iz raznih krajeva.

PREDSTAVNIŠTVO REPUBLIKE SRPSKE

**Bulevar despota Stefana 4/IV
Beograd, Srbija**

Tel: 00 381 11 324 6633

Faks: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs